

7-9 august 2006
Însemnări
de reporter

ISRAELUL în război

Evreii din România și din alte țări au sărit în ajutorul Israelului

Pentru a sprijini rezistența israeliană, atât cu sufletul, cât și material, și nu în ultimul rând pentru a vedea la față locul lui ce se întâmplă în statul evreu, a cunoaște „de la sursă” punctul de vedere al israeliului și a transmite informații obiective despre starea de fapt de acolo, Organizația Sionistă Mondială (O.S.M.) a lansat un apel evreilor din lume pentru a participa la o misiune de solidaritate. Au răspuns imediat sio-niști, dar nu numai, din Africa de Sud până în Australia, din Argentina sau Venezuela până în Europa de Est, Suedia, Danemarca, Marea Britanie.

Comunitatea Evreilor din România s-a alăturat cu entuziasm acestei „misiuni de suflet”. *Tiberiu Roth*, președintele comunității brașovene și al Asociației Sioniste din România (A.S.R.), a reacționat prompt la apelul O.S.M., lansând la rândul său, cu ocazia vizitei la Brașov a unui grup de membri ai „B'nai Brith”, un apel către Comitetul Director și Consiliul de Conducere al F.C.E.R., precum și tuturor prietenilor israeliului, pentru a trimite participanți la această acțiune, demonstrându-se astfel

solidaritatea noastră cu Israelul. Președintele A.S.R. a propus includerea în delegație și a unui număr de ziaristi neevrei, din presa scrisă și de la posturi Tv., care să reflecte realitatea de la față locul. Inițiativa a primit sprijinul prompt atât al președintelui F.C.E.R., dr. *Aurel Vainer*, cât și al președintelui „B'nai Brith”, ing. *José Iacobescu*. Cu sprijinul F.C.E.R., C.E.B., D.A.S.M., A.S.R., „B'nai Brith”, al

• Afișul Misiunii de Solidaritate

Miting de solidaritate cu Israelul, la Centrul Cultural Comunitar din București

Într-un mare miting de solidaritate, organizat de F.C.E.R., C.E.B. și „B'nai Brith”, înaintea plecării *Misiunii de Solidaritate* - în prezența E.S. *Rodica Radian-Gordon*, ambasadorul Statului Israel din România, a conducerii și membrilor F.C.E.R. și C.E.B., a altor prieteni ai comunității evreiești, printre care membri ai Academiei Române, prelați, reprezentanți ai Ministerului Culturii și Cultelor, ai Asociației de Prietenie România-Israel -, participanți și-au exprimat deplina solidaritate cu lupta poporului evreu împotriva agresiunii teroriste. Dr. *Aurel Vainer*, președintele F.C.E.R., a subliniat că, în contextul dublei noastre fidelități - România în care trăim și Statul Israel de care ne simțim legați sentimental -, nu putem fi indiferenți în fața situației dificile cu care se confruntă acesta din urmă. Dorim să ne exprimăm solidaritatea și precupețea față de evenimentele dramatice de acolo și să împărtășim durerea fraților noștri care suferă de pe urma bombardamentelor, dintre care sute de mii au devenit refugiați, a arătat vorbitorul. E.S. *Rodica Radian Gordon* a prezentat elementele principale care au dus la declanșarea conflictului în condițiile în care Israelul nu a avut și nu are pretenții teritoriale la adresa Libanului și a dorit ca guvernul libanez să-și exercite suveranitatea pe tot teritoriul țării. Depășind faptul că în astfel de conflicte populația civilă din ambele țări suferă, domnia-s-a precizat că Israelul a dus un război de autopărare, deoarece nu se poate trăi cu amenințarea rachetelor. *Rodica Radian Gordon* a mulțumit României pentru poziția sa echilibrată în relațiile bilaterale și pe plan internațional, în diferitele foruri europene și euro-atlantice, în raport cu Israelul. Numeroși vorbitori (dr. ing. *Otto Adler*, președintele A.E.R.V.H., academicienii *Constantin Bălăceanu-Stolnici* și *Dan Berindei*, ing. *José Iacobescu*, președintele „B'nai Brith”, ing. *Tiberiu Roth*, președintele A.S.R., al cărui mesaj a fost citit de *Liviu Beriş*, *Marco Katz*, reprezentant al Centrului pentru Monitorizarea și Combaterea Antisemitismului în România, părintele paroh *Alexandru Stan*, *Dragoș Seuleanu*, vicepreședintele Camerei de Comerț, ing. *Mirela Așman*, de la O.T.E.R., prof. *Osly Lazăr*, președintele C.E.B.), și-au manifestat solidaritatea față de suferințele cetățenilor israeliului și au menționat răspunderea comunității internaționale care trebuie să ia poziție și să nu tolereze agresiunea unor organizații teroriste, cum sunt Hamas și Hezbollah, sprijinite din umbră de state ca Iranul și Siria, ce reprezintă o amenințare nu numai pentru Israel, ci și pentru întreaga civilizație occidentală. Israelul nu a dus niciodată un război de cucerie, ci numai de apărare. Nimeni nu trebuie să rămână indiferent în astfel de situație, deoarece, în condițiile globalizării, un conflict sau un atentat terorist, chiar dacă au loc la mii de kilometri, pot să ne afecteze și pe noi. De aceea, toți vorbitorii au fost unanim de acord că trebuie să se ajungă la o pace trainică, pentru a crea o lume a binelui. Dragostea israelienilor pentru pământul, țara în care trăiesc a fost redată cu multă sensibilitate de poetul *Toma George Maiorescu*, în poezia sa „La Zidul Piângerii”.

comunităților din Arad, Brașov, Oradea, Piața Neamț, a plecat în Israel - sub conducerea ing. *Tiberiu Roth* - o delegație compusă din 14 persoane, reprezentanți ai F.C.E.R., A.S.R., A.E.R.V.H., actrița *Maia Morgenstern*, deputatul de Brașov, *Ioan Ghișe*, ziaristi de la „Adevărul”, ziarul „Crișana”, de la Tv.R., și postul Tv. Transilvania-Oradea. Timp de trei zile, între 7-9 august, încă în plin război, ei au participat la programul *Misiunii*, au vizitat centre de refugiați, spitale, orașul Haifa - ținta principală a bombardamentelor -, au stat de vorbă cu cetățenii țării (evrei și arabi israelieni, victime în aceeași măsură ale rachetelor), s-au întâlnit cu președintele Organizației Mondiale Sioniste, cu reprezentanți ai guvernului israelian, specialiști militari și în informații. Delegația română a fost prezentă, împreună cu cei aproximativ 700 de membri ai *Misiunii*, la un mare miting de solidaritate în care diferitele delegații și-au manifestat susținerea față de statul evreu și, prin oferte concreate, au promis că vor contribui la refacerea zonelor distruse de rachete.

Ca trimis al revistei „Realitatea Evreiască” și al cotidianului „Gândul”, am avut prilejul să particip și eu la această misiune și, în cele ce urmează, voi încerca să redau câteva impresii, elemente semnificative și emoționante constatate într-un Israel care se afla în război.

Paradis și infern la Haifa

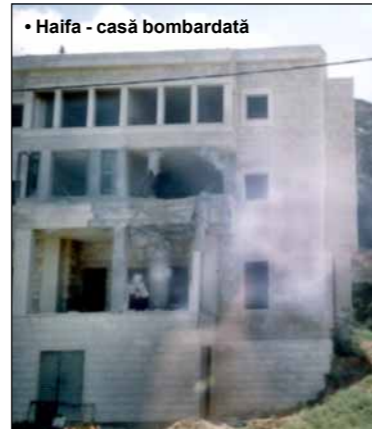
Programul *Misiunii de Solidaritate* prevedea numeroase deplasări în nordul afectat de război, dar intensificarea atacurilor cu rachete l-a făcut pe organizatori să schimbe traseul. Astfel că vizita la Haifa a fost pur și simplu „smulsă” de la organizatorii *Misiunii*. M-am bucurat că a avut loc, deoarece situația de aici mi s-a părut cea mai simbolică pentru acest război. Unul dintre orașele-țintă ale Katiușelor lansate asupra Israelului de mișcarea Hezbollah, Haifa, la prima vedere, era departe de a arăta ca Beirutul musulman. Yona Yahav, primarul orașului, ne-a reprodus o cunoscută sintagmă: Ierusalimul este cel mai frumos oraș din lume, dar Haifa este cel mai frumos oraș din Israel - și așa mi s-a părut. Tot ce vedeam în jurul meu - străzile, casele, privesc de pe vârful Muntelui Carmel, marea, portul, îmi sugera pacea. Orașul este simbolul conviețuirii ideale dintre evrei și arabi, alături de creștini, budiști și alte numeroase culte, unul dintre ele fiind Bahai, o religie universalistă, cu originea în Iran, sediul cultului aflându-se chiar aici. Grădinițele Bahai reprezintă mândria orașului și, dacă ai da frâu liber imaginației, așa îți-ai putea închipui grădina Edenului.

Dar, în acele zile de august, ceea ce am văzut a fost doar o aparență, o amintire a trecutului. M-a șocat, în primul rând, lipsa unui element caracteristic al Haifei, pe care l-am constatat într-o vizită anterioară - animația. Indiferent de anotimp, străzile erau întotdeauna pline și, spre deosebire de toate celelalte orașe din Israel, datorită componenței mixte a populației, aici și sambăta era lume pe stradă și circula mijloacele de transport. Am constatat cu durere că toate aceste semne viabile ale orașului au dispărut. De frica rachetelor, oamenii care nu s-au refugiat, se ascundeau în case, în adăposturi care aici, în Israel, se află în mijlocul locuinței. Este vorba de o cameră securizată care pare un loc destul de comod de stat. Dar cum majoritatea nu aveau aer condiționat, aerisire, apă, foarte mulți dintre cei obligați să-și petreacă multe ore sau zile acolo, au suferit de claustrofobie, insomnie sau sufocare, iar potrivit psihologilor, acestea sunt foarte grave de depășit și în condiții de pace.

Avioane și elicoptere militare străbăteau cerul deasupra orașului. Nu se știa când urmau să aibă loc avarii aeriene, așa cum nu se știa nici unde vor cădea rachetele Katiușe. Putea fi o stradă, o clădire publică, o casă sau o grădină. Am văzut cu ochii mei efectele lor dezastroase, nu numai din cauza intensității exploziei, ci și datorită încălzirii lor - din fericire nu chimice, biologice sau nucleare, ci bile de oțel care provoacă pagube imense. Am „experimentat” și o alarmă aeriană. Mă aflam la malul mării și, neavând în apropiere un adăpost, am fost așezați toți călătorii din autocar lângă un gard. „Securității” care ne însoțeau țineau o legătură permanentă cu formațiunile de apărare civilă. Recunosc că, înconjurată de atâtea frumusețe, mi s-a părut absolut incredibil că mi s-a putea întâmpla ceva și așteptam, cu nerăbdare ziaristului, să aud măcar un „bum”. Nu mi-a fost dat, deoarece cele două rachete, trase atunci, au căzut în mare. „Ați avut noroc”, ne-a spus ghidul. Abia atunci mi-am dat seama că mă aflu, într-adevăr, în plin război.

Faptul mi-a fost confirmat de primarul Yona Yahav și de viceprimarul Zvi Dahari, care s-au întâlnit cu noi și ne-au explicat că, din cauza poziției și importanței sale strategice, orașul era ținta rachetelor, cu efecte ucigătoare, mai ales că nimeni nu a fost pregătit pentru acest tip de război. Rachetele, ne-a spus Yona Yahav, nu țineau seama de naționalitatea victimelor, omoară în aceeași măsură evrei și arabi. Printre victime, dr. Tamara Luca, văduva scriitorului Eugen Luca. Gazdele noastre ne-au arătat imagini filmate despre efectele bombardamentelor - numeroase case, Oficiul Poștal Hadera, atelierul de reparat vagoane, Tribunalul din Haifa. Am văzut gropi uriașe pe străzi, în grădini, autoturisme ciuruite. „N-o să vedeți cadavre în imagini, deoarece noi nu vrem să facem o astfel de propagandă”, a afirmat primarul. Mai târziu, într-un tur al orașului, am putut vedea direct distrugerile provocate de rachete.

Haifa este unul dintre centrele cu cea mai numeroasă populație de origine română, care suferă alături de toți ceilalți. Pictorița *Liana Saxone-Horodi* și soțul ei, ziaristul *Miron Horodi*, împreună cu ziarista *Bibi Caragiale*, s-au încumetat să vină să se întâlnească cu noi și au recunoscut că în ultimul timp făceau rareori astfel de ieșiri. Poate nu atât de frică, ci din precauție, ne-au spus. O familie de prieteni m-a sunat la telefon și s-a scuzat, arătând că ies în oraș numai pentru a se aproviziona. Pe de altă parte, românii cu care am vorbit s-au plâns de modalitatea unilaterală în care a fost prezentat războiul de postul Tv.R. Israelian, urmărit de comunitatea românească.

• Haifa - casa bombardată

și după

La fel ca în partea cealaltă a graniței, în Liban, și în Israel populația civilă a devenit victima principală a confruntărilor. Peste un milion de locuitori din nordul Israelului și-au părăsit casele și s-au refugiat în sud. Desigur, în condiții mai bune decât cei din Liban, dar și ei sunt refugiați, nevoiți să trăiască din mila altora, neștiind când vor putea să se întoarcă și dacă își vor găsi casele întregi sau distruse. Dar cei mai afectați au fost copiii. Autoritățile israeliene, cu ajutorul numeroaselor organizații neguvernamentale, i-au evacuat pe copiii din Haifa și din localitățile din jur. Organizatorii misiunii au ținut să ne ducă la mai multe centre pentru tineret de lângă Ierusalim, la Lod, Rișon

Victimele inocente ale războiului

Le Zion, Neurim. Am întâlnit aici victimele inocente ale războiului. Când am intrat în primul centru, de la Kiriati Yaarim, am avut impresia că mă regăsesc în mijlocul filmului regizorat de Radu Mihaileanu (distins anul acesta cu Premiul César), „Va, viens, deviens”. Toți erau „falașa”, etiopieni, „evreii negri”. Unii dintre ei veniseră în Israel cu zece zile înaintea izbucnirii războiului. Au trebuit să facă față unui dublu șoc - cel cultural și cel al războiului. Nu cunoșteau limba, obiceiurile noii patrii și s-au trezit despărțiți de cei apropiați lor. Într-una din sălile de clasă în care am intrat, i-am găsit aplecați peste abecedare. Învățul literale ebraice, cu ajutorul tinerilor etiopieni, care se stabiliseră de multă vreme în Israel. Mi-au arătat o fetiță de șapte anișori. „Bomba a căzut în apropierea locuinței ei din Haifa”, ne-a spus supraveghetorea lor. „Ce-ai simțit, povestește-mi ceva”, am rugat-o. S-a uitat lung la mine și a spus doar câteva cuvinte. „Da, a stat multele zile în adăpost, cu întreaga familie și a fost speriată, i-a fost foarte greu să-i părăsească pe ai săi și îi este tot timpul dor de ei”, mi-a tradus cuvintele unui dintre tineri. N-am mai insistat, am înțeles că vrea să uite prin ce-a trecut. Ceva mai în vârstă, Thomas, de 14 ani, venise de cinci luni la Haifa. „Atunci era pace, era bine, dar acum este război și a trebuit să plec”, ne-a spus el, povestind că a lăsat acolo doi frați și multe rude la Natanya, de asemenea puternic bombardată. La Rișon le Zion ne-a întâmpinat o imagine neașteptată - într-un cerc de copii, trei fete se unduiau cu multă grație, în sunetele unei melodii orientale. Erau copii și tineri arabi - creștini și musulmani - evacuați din nord, supravegheați tot de refugiați. Am stat de vorbă cu Rola Falun, o tânără arabă

Copii etiopieni

Rola Falun

Jamma Mugidat

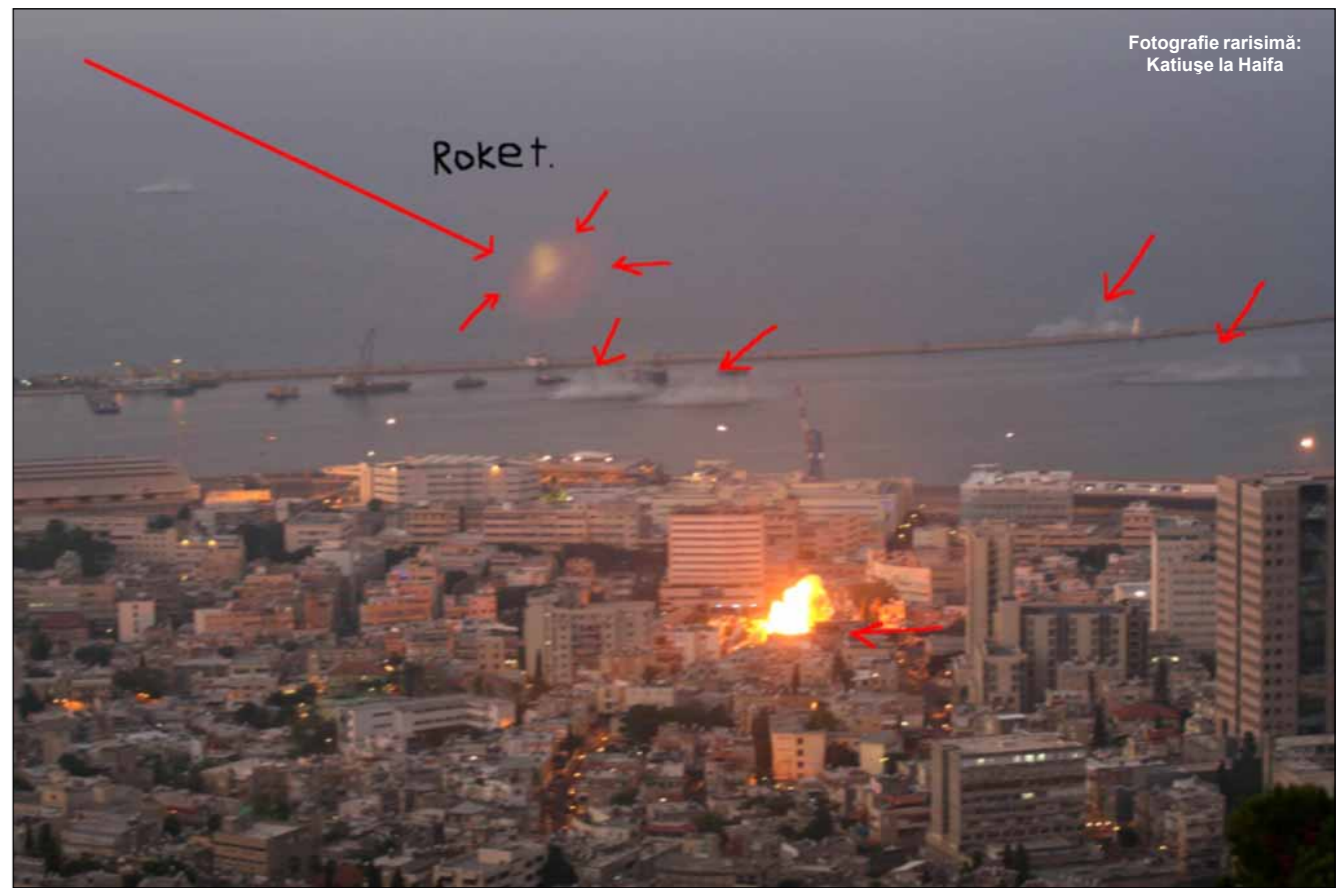
Hezbollah – un dușman cu care Israelul nu s-a mai confruntat niciodată

Importante personalități din viața politică, specialiști și consilieri pe probleme militare și de securitate, arabiști ne-au prezentat diferitele aspecte legate de război, substratul acestuia și perspectivele din Orientul Mijlociu. Dar înainte de a prezenta cele spuse de aceștia, vreau să amintesc „întâlnirea de suflet” cu „gazda” noastră, Zeev Bielsky, președintele Organizației Sioniste Mondiale și al Jewish Agency. El a zugrăvit o imagine sumbră a săptămânilor de război, când oamenii au fost obligați să stea aproape tot timpul în adăposturi, copiii au fost terorizați, sute de mii de persoane au fost nevoite să se refugieze. Președintele O.S.M. a arătat că războiul a fost unul deosebit de dificil, deoarece armata israeliană s-a confruntat cu o mișcare, Hezbollah, foarte populară în Liban și cu un lider carismatic. Cu toate acestea, el și-a manifestat convingerea că Israelul va câștiga această confruntare fiindcă este una dreaptă. Bielsky a mulțumit participanților *Misiunii de Solidaritate* pentru ajutorul moral și material oferit poporului în suferință, fără de care nu-și va putea continua viața după război.

Certitudinea victoriei a fost exprimată și de *Avi Pazner*, purtătorul de cuvânt al guvernului. La rândul său, el a arătat că este un război just, un război de autopărare, provocat de lumea islamică, pentru că Israelul și nu se simtă niciodată sigur în zonă. El a subliniat pericolul pe care-l reprezintă Iranul, care, prin intermediul Hezbollah-ului, a creat un bloc islamist la granița de nord a Israelului. Încercarea Iranului de a-și construi o bombă atomică, a mai spus el, a contștientizat lumea de pericolul pe care-l reprezintă această țară. *Avi Pazner* a recunoscut că Hezbollah este o forță de care trebuie să se țină cont, de aceea este necesară dezarmarea sa. Există în spatele mișcărilor Hamas și Hezbollah forțe care vor să ștergă Israelul de pe suprafața pământului, astfel că acest război este o luptă pentru existența statului evreu, a arătat el. Forța și pregătirea militară a Hezbollah-ului au fost recunoscute

și de analistul *Ron Ben Ishai*, comentator militar la Canalul 1 de televiziune. El a apreciat că Hezbollah-ul este cel mai dificil dușman pe care Israelul l-a întâlnit vreodată. Este vorba de o forță militară bine pregătită, care cunoaște terenul foarte bine și are avantajul în acest tip de război de gherilă. Cei 1.600

de luptători reprezintă o divizie iraniană, înzestrată cu cele mai moderne arme, cu rachete antitanc reușite, modernizate de iranieni. Este o armată de gherilă care luptă cu armele și metodele armatei regulate. Ei s-au pregătit zece ani pentru acest război și cu toate că forțele israeliene au nimicim o mare parte a infrastructurii militare, nu au reușit să distrugă toate rachetele și nici sistemul lor de comunicație. La rândul său, profesorul *Amatzia Baram*, unul dintre specialiștii mondiali ai mișcării šiite, a apreciat că Hezbollah-ul a fost creat ca armata privată a ayatollahului Khomeiny cu scopul de a transforma Libanul într-un stat islamic și de a distruge Israelul. El a atras atenția că dacă Hezbollah-ul va învinge, se vor radicaliza și grupările teroriste palestiniene și tot radicalismul islamic se va întări. *Efraim Halevy*, fost șef al Mossad-ului, actualmente consilier la Centrul de Studii Strategice și Politice de la Universitatea Ebraică, a vorbit, de asemenea, despre forța Hezbollah-ului, sponsorizată de Iran. Referindu-se la desfășurarea războiului, el a arătat că, din punctul de vedere al imagini și percepției, Israelul are nevoie de o victorie clară, fără echivoc. Israelul, a spus el, nu-și poate permite altceva, el trebuie să demonstreze că este învingător în acest război. Atrăgând atenția asupra pericolului pe care-l reprezintă Iranul, care-și dezvoltă capacitatea nucleară, Halevy a afirmat că nu se pune problema ca Israelul să acționeze singur, măsurile împotriva acestei țări urmând să fie luate de întreaga comunitate internațională. Despre „bratul lung al Iranului” a vorbit și *Itzhak Herzog*, ministrul turismului, calificând Hezbollah-ul drept cea mai nocivă organizație. Toți vorbitorii și-au manifestat încrederea în victoria Israelului.

Fotografie rarismă: Katiușe la Haifa

Copiii din Sderot desenează moartea

Unul dintre momentele cele mai emoționante ale *Misiunii* a fost vizita în orașul Sderot, situat în sudul Israelului, în apropiere de Gaza. De șase ani, acest oraș este supus în permanență bombardamentelor cu rachete Quassam, lansate de Jihadul Islamic din teritoriile palestiniene. Ely Moyal, primarul orașului, ne-a relatat istoria tragică a acestei localități din care, în pofida situației dificile, nimeni nu a plecat. „Copiii sunt victimele acestor atacuri. Potrivit unui studiu al Universității din Tel Aviv, 80 la sută dintre ei suferă de o boală invizibilă, denumită de psihiatru *post-trauma*, iar în următorii ani, această situație se va înrăutăți. Ei au ajuns să refuze să iasă seara din casă, le este teamă să doarmă singuri și orice ușă trântită, orice zgomot produs de o țevă de eșapament îi sperie. Nu mai învață, au început din nou să urineze în pat, trebuie să li se dea pastile, iar cei mai mari recurg la droguri, la alcool ca să supraviețuiască”, ne-a povestit primarul. „Cel mai concludent exemplu al stării lor psihice - a arătat în continuare primarul - sunt desenele copiilor de la grădiniță. Culoarea lor preferată este roșu, cea a sângelui, apar oameni morți, deși n-aveau cum să-i vadă, manifestă sentimente de ură, vorbesc despre arabi răi și israelienii buni, cu toate că nu au fost educați în acest spirit”. Mai târziu, el ne-a arătat urmele lăstate de rachete în fața școlii generale. „Am căzut două Katiușe aici, dimineață, și spre norocul tuturor, cu 20 de minute înainte de a sosi autobuzulele școlare. Dacă ar fi fost lansate mai târziu, ar fi fost un adevărat carnagiu. Până după ora opt, când știu că toți copiii intră în clasă, nu pot să-mi văd liniștit de treabă, de frica bombardamentelor”, a adăugat el.

Șansele păcii văzute din România și Israel

Rezoluția 1701 a Consiliului de Securitate, care prevede încetarea ostilităților, desfășurarea armatei libaneze în Libanul de Sud și a unei forțe internaționale de menținere a păcii și dezarmarea Hezbollah, a fost acceptată de Israel. Ea ar fi un prim pas către instaurarea unei păci în regiune - așa cum a apreciat și președintele F.C.E.R., deputat dr. *Aurel Vainer*, în emisiunea „Clarobscur” a postului de radio „România Actualități”, în care domnia-sa a dat replica unui invitat arab care susținuse o serie de neadevăruri legate de războiul din Liban. Soluția - potrivit președintelui F.C.E.R. - este că „trebuie să li se meargă neapărat deschis, fără intervenția forțelor străine, în a lăsa evoluția spre pace și spre înțelegere. Cred că prin această încetare a focului, s-a făcut un pas înainte. Cei 15.000 de militari care vor veni din diferite țări, plus armata libaneză, care se reinstaurează în partea sa de sud a Libanului după mulți ani, după ce a scos de acolo cei 30.000 de militari sirieni, ar reprezenta o garanție. Sunt mari șanse spre o soluționare a conflictului”. Pe de altă parte, decizia guvernului a stârnit numeroase controverse în Israel, fiind criticată de o parte dintre militari și a opiniei publice, care au considerat că războiul nu și-a atins scopul. Mulți analiști politici consideră chiar că Israelul ar fi pierdut acest război. Există însă și alte opinii. Îndepărtarea luptătorilor Hezbollah din sudul Libanului este o certă victorie israeliană și corespunde obiectivelor războiului, afirmă ei. De asemenea, lumea islamică a devenit conștientă (din nou) de forța pe care o reprezintă statul evreu și de fermitatea cu care și-a apărut și-și va apăra teritoriul și cetățenii, chiar și cu sacrificii de viați omenești. De asemenea, comunitatea internațională a recunoscut dreptul Israelului de a se autopăra și a conștientizat pericolul reprezentat de Hezbollah ca un avampost al Teheranului și Damascului. Statele arabe sunte (potrivit unor opinii, chiar și Hamas-ul) au fost profund nemulțumite de acțiunile Hezbollah, în așa măsură încât un analist american a vorbit chiar despre o posibilă alianță israeliano-sunită.

Este greu de apreciat deocamdată care va fi evoluția politică în Orientul Mijlociu, în ce măsură acest acord de încetare a focului se va menține sau dacă nu cumva vom asista, în curând, în un nou război. Aceiași totul depinde în primul rând de voința politică a comunității internaționale de a pune în aplicare cu fermitate Rezoluția 1701. Din păcate, războiul a produs Israelului o mare pierdere politică. Visul lui Ariel Sharon, preluat și de Ehud Olmert, de dezangajare și de trăsare a granițelor definitive ale statului, s-a spulberat. Pacea în Orientul Mijlociu este deocamdată o iluzie.